

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XIII. S. Antonius de Padua. Qui credit in me, sicut dicit scriptura, flumina de ventre ejus fluent aquæ vivæ. hoc autem dixit de Spiritu, quem accepturi erant credentes in eum. Joan. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

S. Antonius de Padua.

*Qui credit in me, sicut dicit scriptura, flumina de ventre
suent aqua viva, hoc autem dixit de Spiritu, quem accep-
turi erant credentes in eum. Joan. 7.*

1. **C**onsidera, quis sit proprius Spiritus Christi fidelium, curare, ut non tantum ipsi sint per se boni, sed fatagere, ut tales etiam sint alij. & ita verum est hos cœlitus accepturos flumina aqua viva, hoc est, aqua sincere, aqua salubris, qua illos inundabit; sed intra se non continebunt, fluere illa sinent etiam ex se in utilitatem proximi. *Qui credit in me, flumina de ventre ejus fluent aqua viva.* ita DEUS ipse pronuntiavit, atque ut intelligeres id omnino voluisse inferre, quod dixi, nempe hunc fore Spiritum suorum fidelium, Evangelista subjungit: *Hoc autem dixit de Spiritu, quem accepturi erant credentes in eum.* non quod vox Spiritus hic non exprimat Spiritum sanctum, sed quia Spiritus sanctus est hic ipse Spiritus, de quo loquimur, Spiritus diffundens se ipsum: *Spiritus Domini replevit orbem terrarum*, quia totus est bonitas, totus benignitas, totus amor, & hic est proprius fidelium Spiritus, qui sunt verè Christi, velle auxilium præstare etiam Universo. O te beatum, si hunc Spiritum jam possideas! miserum, si illo careas, quia

deest tibi dos pulcherrima. *Quia* hac igitur occasione in te accendit fiderium illum aquirendi: id est hoc loco à te DEUS poscit, in soli attendas.

2. Considera hæc flumina aqua viva, de quibus hic sermo est, esse Spiritus sancti. Ipse est aqua, quæ dona sunt flumina. Si scire cupias, cur ita vocentur, & non potius seu rivi, triplex causa est, nempe aquarum copiam, impetum, & fluxum denotandum. Primum earum dos est copia, quia non sed pleno alveo effunduntur in flumina. *Non enim ad mensuram dat Deus Spiritum suum.* Jo. 3. v. 34. atque hinc Apostolos omnes die Pentecostæ tantum vitos esse inundatos, sed etiam fluunt. *Sicut aqua, quæ fluunt de Libano.* Cant. 4. v. 15, ita non coërceri possint ripis quantumvis mis & altis. nonne recordaris, quomodo Judæos Jerosolymis collectos non potuisse resistere uni Stephanum? *Non poterant resistere Spiritui, quæquebat.* Act. 6. v. 11. Terra est perennitas, quia illarum flumina

harum impetus non est sicut torren-
tium, qui statim cessat: semper est
potentior, semper vehementior. & hinc
dicitur esse flumina aquae vivae. Flu-
mina de ventre eius fluent aqua viva,
quae non sunt flumina aquae deficien-
tis. *Eris sicut fons aquarum, cuius
non deficient aquae.* II. 18. v. 11. Omnes illi
fideles, qui ista in se habent venam,
deo habent, quia in se habent venam,
unde illa scaturiunt. habent Spiritum
sanctum, de quo scribitur: *sit in eis
fons aquae salientis in vitam aeternam.*
Joh. 4. & quamdiu hanc venam in se
habent, non est, quod timeant defe-
ctum aquae. & ubi, quae so, reperies
flumina his similia? ista sunt apta, ut
virtute sua te deportent usque ad Pa-
radisum, in vitam aeternam. Omnes alii
fluvii deorsum fluunt. isti vero deor-
sum simul & sursum. deorsum quidem,
quatenus per actionem eos quarunt,
qui versantur in terra: sursum vero,
quatenus per contemplationem illis se-
nuerunt, qui in caelo habitant. & ta-
men ex eodem fonte promanant: quia
tam dona, quae ad vitam pertinent a-
eternam, quam quae spectant ad con-
templativam, ab eodem procedunt
Spiritu, qui ea dispensat, ut vult: *Hac
omnia operatur unus, atque idem Spiritus,
dividens singulis, prout vult.* I. Cor. 12. 12.

3. Considera Spiritum sanctum non
dare haec flumina, qualiacunque sunt,
tam copiosa, violenta, perpetua,
ut ea in sinu tuo abscondas. dat illa
tibi, ut in utilitatem proximi transfun-
das. Ideo non adducitur pro signo ve-

re sequentis Christum influxus gratia,
quem facit Spiritus, sed refluxus, qui
inde recipit. non dicitur: *Flumina
in ventrem eius fluent aqua viva.* sed:
flumina de ventre eius fluent, oportet
ergo non solum esse per se bonum, sed
etiam procurare, ut sint alii. non exem-
plo duntaxat, quod necessarium praeced-
dit, sed insuper lingua, exhortando ad
bonum, confortando, suadendo, ad-
monendo, & si fueris idoneus, etiam
calamo, ita, ut ipsa contemplatio, cui
das operam, conducatur actioni. *De-
riventur fontes tui foras, & in plateis
aguas tuas divide.* Prov. 5. v. 15. & haec
videtur esse scriptura, quam hic Domi-
nus allegavit, quin ulterius exprimat,
qualis illa sit. Qui credit in me, sicut
dicit Scriptura, *flumina de ventre eius
fluent, aqua.* Quidam existimabant
verba ista sicut dicit Scriptura referen-
da esse ad precedentia: *qui credit in
me: ceu dicat Dominus: Qui credit
in me, sicut scriptura dicit esse credendum.*
sed hic sensus satis est frigidus. rectius
verba illa ad sequentia referuntur:
flumina de ventre eius fluent aqua viva:
& sic non invenitur in tota scriptura
testimonium aptius ad sensum Christi,
quam locus ille pulcherrimus Prover-
biorum. Ecce, quid velit Dominus,
cum tibi praecipit, ut ex te fluere sinas
ad utilitatem aliorum omnia illa do-
na, quae caelitus accepisti. Vult a te
adimpleri documentum sapientis,
cum dixit: *Deriventur fontes tui foras,
& in plateis aquas tuas divide.* an non
vides, quanta hominum turba inveni-

atque in plateis egentissima omnis generis auxiliorum spiritualium? Rudes pueri, Usurarii, Vindictæ cupidi, Lascivi, Mulieres vana. itaque ne omitas opem prestare singulis, quantum potes dividendo aquas, imitatione Apostolorum, pro cuiuslibet necessitate. *Dividebant singulis, prout cuique opus erat.* Act. 4. v. 36. Quod si fatigare debeas, ut illa fluat in plateis, hoc est, iis, cum quibus nulla tibi necessitudo, quanto magis domi tuæ familiaribus, filiis, fratribus, famulis, & ut verbo dicam, omnibus, quorum specialis cura tibi demandata est. & tamen si bene discutias te ipsum, videbis, quam parum caeres tibi cordi sit.

4. Considera hæc flumina, quæ in aliorum utilitatem derivantur, debere, ut ait Dominus, è sinu prodire. *Flumina de ventre eius fluent aqua viva.* non ait de ore, sed de ventre. quia nisi de ventre manent, parùm proderit illa profuere ab ore. *Cor sapientis erudiet os eius.* Prov. 16. v. 23. sunt nonnulli, qui non solum privatim exhortantur, confirmant, aut consulunt, sed publicè concionantur, & tamen nullum in alijs faciunt profectum. quare? quia dona, quæ prædicando exercent, non sunt flumina hæcenus recensita, cum tres istæ dotes illis desint. non inundant corda ubertate gratiæ, quia tam sicca & arida relinquunt, quam prius erant. non habent impetum, quia non movent quidquam, non evertunt, non depeiciunt, non adimunt vitio vires

suas. & demum citò exsiccentur, ab ipsis non fluunt motu spontaneo, sed solum per impulsum vane laqueatus, vel alterius rationi. Oportet igitur in sinu habere, & tunc erunt flumina, quæ ab ore manant, aliàs solum erunt aqua tiva. *Siccitas super aquas ejus erit, rescent.* Jer. 50. v. 38.

5. Considera, quid agere oportet, ut obtineas hunc fontem in ventrempe ad eum recipiendum et tenere. Unde scribit Evangelista *autem dixit de Spiritu, quem accipiant credentes in eum.* Spiritus tibi nulli fuit unquam obvium, ut velis necesse est. *Accipite Spiritum sanctum.* Jo. 20. v. 22. quis credat te velle, si nullam earum dispositionum, quæ ad recipiendum sunt necessariæ, istæ dispositiones? hæc ipse, qui usi sunt Apostoli, nempe de illis, postulare, & recedere a creatio rerum creatarum, quæ contra ita occupant, ut non relinquunt Spiritui Domini, qui certe plenus se illi non infundet, nisi totum *Spiritus Domini veplevit totum cor ubi erant sedentes.* Act. 2. v. 2. quam alia quoque est ratio, cur Spiritum non recipias, hæc ipse dicit, quia aliorum obsequio recumbis. Cura totum te distendit, tati proximi ex puro zelo Glorificationis, prout fecit Magnus ille de toto genere humano tam benedictus, Antonius Paduanus, &

quod in copiose in te quoque descensura
sunt illa flumina, quorum vix nomen
intelligis, ipse vero tantam sensit effi-
cacia. O quanta fuit ejus ubertas
donorum! quanta vis, & perennitas!
quone totus in ipsum transfusus erat

cum gratia sua Spiritus Domini? nemi-
pe quia Dives iste credebat se non fuis-
set soli sed toti mundo natum, erga
quem non cessat esse be-
neficus.

* * *

XIV.

*Si vos cum sitis mali, nōstis bona dare filiis vestris, quando ma-
gis Pater vester de caelo dabit Spiritum bonum petentibus se?*
Luc. 11. v. 13.

Considera unam esse de maximis
injurias, quas facere DEO tuo
possis, si questus fueris te ab illo non
erandū. liquidem ille pronior est ad
dandū, quā tu ad recipiendū,
modo ad petas, quod tibi pro-
ficat. *Præcipiat qui se concipiscunt.* Sap. 6. v. 14.
Jam vero ad vindicandū se ipsum de
tanta calumnia, quā illi irrogas, ecce
quoties se demittat tanta Majestas!
Tribunal tuum appellat, & ideo aliud
non petit, quā ut cor ipsius æstimes
ex tuo. an esse potes tam crudus, ut
unū filiorum id neges, quod à te postu-
lat, si scias hoc illi profuturum? quā
ergo ratione suspicari potes id DEUM
tibi negaturum? Hoc argumentum
maximū est roboris, quia *Ad hominem*,
ut vocant; ideo mox dicit: *si vos*, aliū
non petens Judicem, quā te ipsum,
sui accusatorem. & o quanta deberet
hanc argumento ineffe vis ad dissipan-
das omnes nebulas pusillanimitatis,
hesitationis, dissidentiae, si id intime
penetraret, adeo omnia ejus verba

stringunt arguendo à *minori ad majus*,
id est, à Patribus terrenis ad caelestem,
si vos, quando magis Pater vester de
caelo.

2. Considera primò dicere Domi-
num: *cum sitis mali*, id est, maligni, &
propensi ad negandū, ad nocendū,
ideo dicit: *cum sitis*, ponendo hanc
veritatem, non probando, quia loqui-
tur de propensione natura. malum
non debet præsumi de ullo hominum,
nisi ejus dederit indicium, at inclina-
tio ad malum præsumi potest in omni-
bus. & hoc proposito agebat Christus:
*Estote prudentes, sicut serpentes, & sim-
plices sicut columbae.* volebat nos esse
similes Columbis bene judicando de
omnibus: sed & serpentibus nobis
ab illis cavendo: *Cavete autem ab
hominibus.* Marc. 10. v. 17. non à ma-
lis duntaxat, sed ab omnibus: *ab ho-
minibus.* quia sicut cuncti sunt homi-
nes, ita pariter sunt proni ad malum,
quantum scilicet sufficit ad caven-
dum. quod si verum est, uti est verissi-
mum,